

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2018. gada 29. jūnijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Edgara Bunkas,
Ruslana Dudkina, Solvitas Kārkliņas, Sarmītes Mercedes, Ivara Geidāna, Aigara Baloža,
Ullas Vilkas, Aleksandras Romaščenko, Karinas Sergejevas, Inesas Pavlovas,
Ingrīdas Jonānes, Ralfa Meždreija, Ivetas Celmiņas, Dāvja Medņa,
Tatjanas Ževņerovičas, Daniēla Nātriņa, Rolanda Rotta, Kristiānas Bernānes,
Ata Pelčera, Aigara Reiņa, Jēkaba Kavtaskina, Dzintras Malaševičas, Lienes Štokas,
Agneses Lielās, Ritas Krūzes, Daigas Balodes, Lailas Eliņas, Terēzas Bezručko,
Ineses Kundženas-Kundženovas, Mareka Zeltiņa, Lauras Zaķes un Ilzes Usas
(turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 89/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu:

- 1.1. atzīt Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3. panta 9.² daļas 1. un 2. punktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 96. pantam;
- 1.2. izskatīt lietu slēgtā tiesas sēdē un, ja iespējams, – rakstveida procesā.

2. Apstrīdētās normas noteic: “Lai nodrošinātu Satversmes 100. pantā nostiprināto cilvēktiesību uz vārda brīvību, tai skaitā informācijas atklātību, ievērošanu un efektīvu īstenošanu iespējami ērti privātpersonām, visu valsts un pašvaldību strādājošo atlīdzība ir pilnīgi atklāta sabiedrībai šādā kārtībā:

1) institūcijas visām amatpersonām un visiem darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un citas naudas summas, kas viņiem pienākas, katru mēnesi publicē institūcijas mājaslapā internetā, norādot vārdu, uzvārdu, amatu un aprēķināto summu, ja likums nenosaka citādi;

2) informācija par institūcijas amatpersonām un darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un naudas summām, kas viņiem pienākas, iestādes mājaslapā internetā atrodas ne mazāk kā astoņus gadus. Ja institūciju likvidē, šīs publicētās informācijas pieejamību līdz noteiktā termiņa beigām turpina uzturēt augstākas iestādes mājaslapā internetā.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesa saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. punktā norādītie prasījumi ir piekritīgi Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji ir valsts dibinātu augstskolu darbinieki. Apstrīdētās normas paredz, ka informāciju citstarp par valsts dibinātu augstskolu darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un citām naudas summām, kas viņiem pienākas, publicē attiecīgo augstskolu mājaslapās internetā un šī informācija mājaslapā atrodas vismaz astoņus gadus. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka tādas informācijas publicēšana un ilgstoša glabāšana internetā, kas identificē konkrētu personu un raksturo tās ekonomisko stāvokli, aizskar viņiem Satversmes 1. un 96. pantā garantētās tiesības.

Ņemot vērā minēto, Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu iespēju nav.

Apstrīdētās normas imperatīvi noteic, ka informācija par valsts dibinātu augstskolu darbinieku atalgojumu un citām naudas summām, kas viņiem pienākas, ir publicējama augstskolas mājaslapā internetā un tur atrodas vismaz astoņus gadus. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējiem nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums nosaka: „Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai šajā gadījumā skaitāms no dienas, kad apstrīdētās normas stājās spēkā – no 2018. gada 1. janvāra. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2018. gada 11. jūnijā. Tādējādi pieteikuma iesniegšanas termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtais daļas otrā teikuma prasībām.

7. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 96. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Prasījums atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes 96. pantam atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

8. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums Satversmes tiesas likuma izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikumā lūgts atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām citstarp Satversmes 1. pantam. Pieteikuma iesniedzēji šādu lūgumu pamatojuši, norādot, ka Saeima apstrīdēto normu pieņemšanā ir pārkāpusi labas likumdošanas principu, tiesiskas valsts principu un citus Satversmes 1. pantā ietvertus principus. Pieteikuma iesniedzēji šos argumentus ietvēruši pieteikuma argumentācijā par to, ka pamattiesību ierobežojums nav noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu likumu.

Satversmes tiesa likumdošanas kvalitātes prasības pamattiesību ierobežojuma gadījumā izvērtē, nosakot, vai ierobežojums apstrīdētajā normā noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu likumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2018. gada 12. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2017-17-01 22. punktu*). Pieteikumā nav norādīti tādi papildu argumenti par apstrīdēto normu neatbilstību Satversmes 1. pantam, kas jau nebūtu ietverti argumentācijā par to neatbilstību Satversmes 96. pantam. Līdz ar to pieteikumā nav ietverts patstāvīgs pamatojums tam, ka apstrīdētās normas neatbilst konkrētiem Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajiem no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnormas atvasinātajiem vispārējiem tiesību principiem.

Ņemot vērā minēto, prasījums atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes 1. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

9. Pieteikuma iesniedzēji papildus lūguši izskatīt lietu slēgtā tiesas sēdē un, ja iespējams, – rakstveida procesā.

Satversmes tiesas likuma 22. panta septītā daļa noteic, ka lieta ir sagatavojama izskatīšanai ne ilgāk kā piecu mēnešu laikā, bet īpaši sarežģītās lietās minēto termiņu ir iespējams pagarināt ne ilgāk kā par diviem mēnešiem. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 27. panta trešo daļu lēmumu par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē pieņem Satversmes tiesa. Savukārt atbilstoši likuma 22. panta desmitajai daļai par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, tiesas sēdes laiku un vietu, kā arī citiem jautājumiem, kas saistīti ar lietas izskatīšanu tiesas sēdē, tiesa lemj rīcības sēdē pēc lietas nodošanas izskatīšanai, tas ir, pēc tam, kad lietas sagatavošana ir pabeigta.

Tādējādi šā lēmuma 1.2. punktā norādītā lūguma izlemšana nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē, un tas izlemjams rīcības sēdē pēc lietas nodošanas izskatīšanai. Līdz ar to minētais lūgums kolēģijas sēdē atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3. panta 9.² daļas 1. un 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam” pēc Edgara Bunkas, Ruslana Dudkina, Solvitas Kārklīņas, Sarmītes Mercedes, Ivara Geidāna, Aigara Baloža, Ullas Vilkas, Aleksandras Romaščenko, Karinas Sergejevas, Inesas Pavlovas, Ingrīdas Jonānes, Ralfa Meždreija, Ivetas Celmiņas, Dāvja Medņa, Tatjanas Ževņerovičas, Daniēla Nātriņa, Rolanda Rotta, Kristiānas Bernānes, Ata Pelčera, Aigara Reiņa, Jēkaba Kavtaskina, Dzintras Malaševičas, Lienes Štokas, Agneses Lielās, Ritas Krūzes, Daigas Balodes, Lailas Eliņas, Terēzas Bezručko, Ineses Kundženas-Kundženovas, Mareka Zeltiņa, Lauras Zaķes un Ilzes Usas pieteikuma (pieteikums Nr. 89/2018).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Latvijas Republikas Saeimu – līdz 2018. gada 29. augustam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3. panta 9.² daļas 1. un 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam.

4. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. punktā minēto lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš